

Frågor till politikerna på Demokratitorget den 5 och 6 september

(MP) Cheryl Jones Fur och Magnus P Wåhlin

ca 10 pers i publiken

Inledning (max 5 min)

Välkomna till Demokratitorget, planerat och genomfört på initiativ av Växjö Forum, Naturskyddsföreningen och Tankarnas trädgård. Växjö forum har bildats för att få tillstånd ett bättre samtal om förändringar i Växjö stad med omland. Idén med Demokratitorget har varit att under tre veckor här samtala om angelägna frågor, inför valet. Bl. a sjukhuset, simhallen, konsten i staden, konsthallsfrågan, ny teaterbyggnad, naturen i staden, trafiken mm, mm. Nu har vi en timme på oss, så ju kortare svar desto fler frågor hinner vi med.

Växjö Forum har publicerat två vitböcker om en om simhallsfrågan och en om sjukhusfrågan. Första frågan:

1. Har ni läst dem?

Ja

Nej, men har tagit med mig Sjukhusfrågan.

2, Nästa fråga, nu när ni står här på Demokratitorget i slutspurten av valrörelsen:

Vad är demokrati?

3 Vad är medborgarnas roll i demokratin?

4 Tycker ni att demokratin fungerar bra i Växjö kommun? I regionen?

Medborgarpanelerna viktiga. Det får inte bara vara information, måste vara dialog. Vi har haft ett demokratiprojekt i kommunen som användes när vi tog fram hållbarhetsprogrammet. 1500 deltog. Den metoden måste vi använda mycket mer. Vi behöver ett uppbyggt system för direkta dialog med intressegrupper, så som vi har med funkisverksamheten.

(Det övergripande temat för Demokratitorget är hållbarhet:

Vilka är de tre viktigaste åtgärderna som bör vidtas i kommun och region för att rädda klimat och biologisk mångfald?

Vi tror att svaret på den frågan kan bli långt, och tänker därför återkomma till den frågeställningen i slutet. Ni får alltså här lite betänketid.)

5 Trafikverket ska arbeta efter den s.k. fyrstegsprincipen ... (bild på skärmen)

Är det en bra princip, som borde tillämpas på alla viktiga investeringsbeslut?

Ja

Ja. Klockrent när det gäller sjukhusfrågan.

Det leder oss osökt in på **vården och sjukhusfrågan** (15 min)

Primärvården är den mest kostnadseffektiva och också bäst lämpade vården för de flesta av våra medborgare. Socialstyrelsen fastställde nu i, vår, en medicinsk riktlinje om 1 allmänläkare per 1100 personer.

6 Vill ert parti uppfylla detta? Om inte, varför?

Ja

7 Finansieringsplanen för det nya sjukhuset bygger bl a på besparingar (700 miljoner) i primärvården. Kommer ditt parti att stå bakom dessa besparingar i primärvården under nästa mandatperiod, eller kommer ditt parti att stå bakom nya pengar till primärvården, i likhet med vad många andra regioner gör?

Ja, vi vill se mer pengar till primärvården. (Vi är inte med i Regionen f.n.)

8 Finns det en övre gräns för vad ett sjukhus i Råppe får kosta? Om ja, var ligger den gränsen?

Ja, men svårt säga en siffra. Det finns alltid en övre gräns.

9 Att flytta hela sjukhusverksamheten till ett helt nytt sjukhus utanför stan betyder att all utrustning måste finnas på det nya sjukhuset när man flyttar dit. Vad kostar inventarier och utrustning till det nya sjukhuset? Den kostnad som skall adderas till byggkostnaden.

Vi har inte sett något förslag hur de ska lösa detta. Man måste ha fungerande verksamhet på CLV hela tiden under bygget.

10 Är den stora investeringen i Ljungby en sådan sak som går att stryka, om kostnaderna för nytt sjukhus här rakar i höjden?

Nej, det tycker inte vi, men det finns risk för att så sker.

11 Hur mycket anser ni att det går att låna?

Omöjligt ge exakta siffror. Beror på vilken säkerhet man kan få.

12 När ska ni att regionen ska börja anpassa kostnaderna till den kostnadsutveckling som anges i investeringsbeslutet? (Dvs sänka från nuvarande ca 5 procent till 2-2,5 procent)

New Public Management (NPM)-besparingar som skett senaste 25 åren i offentliga sektorn, där sparar 1-2 % per år. Den tiden är över. Kommit till vägs ände. I en liten region med svagt skatteunderlag måste staten stötta eller annan regionindelning. Kritiska till NPM.

Se i vårt program om "Persondrivet förbättringsarbete", det ska komma från personalen. Kommer kanske att kosta mer ibland.

13 Anser ni att den kostnadsutvecklingen är förenlig med den vård kronobergarna förväntar sig?

I en nation som blir äldre kommer behovet av vård öka. Det gäller att hitta rätt avvägning mellan ekonomi och god kvalitet. Det kommer alltid finnas en känsla att vi inte riktigt räcker till, tyvärr. Vi vill att staten tar ett större ansvar. MP föreslår 40 Mdr i statsbidrag, vilket skulle ge 50 000 nya vårdjobb i hela landet.

14 Förra landstingsdirektören i Kronoberg Lennart Rydberg har sagt: "En djup lågkonjunktur samtidigt som eller strax efter ett bygge skulle få närmast katastrofala konsekvenser, för regionens ekonomi" Vi är nu på väg in i en lågkonjunktur.

Håller ni med Lennart Rydberg?

Ja i grunden är det så. Därför vill vi se en omprövning av beslutet. Behövs bättre underlag både för nya och nuvarande sjukhuset.

15 Civilekonomen och förra skattedirektören Marcus Turesson har sagt: "När inriktningsbeslutet togs hade regionen negativt eget kapital d v s skulderna var större än tillgångarna. Dessutom har regionen en av Sveriges högsta regionskatter. Lasarettet i Råppe kommer i praktiken att vara belånat till 100 %. Regionens skulder är större än regionens tillgångar!"

Håller ni med Marcus Turesson?

Svårt avgöra exakt. Men i grunden kan en kommun och en region vara till 100 % belånad. Det är räntorna det hänger på, driftskostnaden är det intressanta. Vi tror inte på att höja skatten i regionen.

16 Regionfullmäktige har beslutat om ett nytt sjukhus i Råppe. Men detaljplanen är överklagad och byggkostnaderna skenar

Om detaljplanen inte vinner laga kraft, om sjukhuset pga rådande konjunktur och världsläge blir för dyrt, hur ser er plan B ut?

Både plan A och B är att göra ett omtag. Fördjupad kunskap om båda alternativen behövs. Vi har inte än landat i huruvida det måste till ett nytt sjukhus eller ej.

Trafikfrågan

Ska klimat-, miljö- och folkhälsomålen nås måste biltrafiken minska kraftigt och snabbt. Minst med 8% per år för att klara klimatmålet, fick vi lära oss på mötet om *Framtidens transporter*.

I en utredning som Trafikverket och Växjö kommun tagit fram tillsammans, konstateras bland annat att biltrafiken måste minska även om staden växer, att potentialen för att förändra färdmedelsfördelningen är god men kräver stora insatser, och att det bör vara möjligt att kraftigt öka cyklandet.

17 Står ditt parti bakom ståndpunkten i utredningen att biltrafiken i Växjö måste minska, även om staden växer?

Ja

18 Vad bör kommunen/regionen i så fall göra för att minska biltrafiken och ändra färdmedelsfördelningen?

Det är många saker. Gratis buss för alla under 18 år (18 milj kr, det har k:n råd med).

Kraftigt sänka priser på busstrafiken, kommunen har möjlighet att subventionera länstrafiken om man vill ha något särskilt, t.ex gratis busskort till 18-åringar.

Minska biltrafiken i centrum: V Esplanaden enbart för buss och cykel. Norrgatan för cykel och gång, boende får köra i gångfart. MP drivit bussfilerna och föreslagit bussfil på Sandsbrovägen – fick inte igenom.

Parkeringen: beläggningen på Norrtull och vid polishuset är 60-80 % per dygn. Betyder att det finns plats för fler parkerade bilar i centrum. Bort då med parkering på Stortorget och Teatortorget. De flesta resorna för oss som bor i staden kortare än 3 km till 50 %.

Den största gruppen som handlar i centrum är cykelburna. En rad saker går att göra för att minska biltrafiken i centrum utan att centrum drabbas.

Landsbygdstrafiken måste fungera. Anropstrafik på landsbygden är ett sätt, relativt billigt. men kommunerna behöver nog subventionera. De flesta kommuner har gått med vinst.

19 Kommer ditt parti driva frågan om att satsa avsevärt mer (minst det dubbla) på att bygga ut och förbättra cykelinfrastrukturen?

Ja. För flera år sedan tog vi fram "Cykla i Växjö" en utredning som visar vad som behöver göras, med kostnader.

Fördubbling har vi drivit länge, men fått igenom ökning med 20 milj i investeringar i budgeten senaste åren (2020-2022), men inte med i den senaste blå budgeten.

Wales har stoppat alla nya större vägbyggen av hänsyn till klimatet. Även Österrike lär ha gjort det. Men här satsas stora pengar på att bygga en ny jättetraffikapparat vid Fagrabäck, utan att tillämpa 4-stegsprincipen där steg 1 Tänka om innebär att pröva sätt att få ner trafikmängden så att nuvarande rondell räcker.

20 Kan ditt parti tänka sig att riva upp beslutet om Fagrabäcks trafikplats? Om nej: varför inte?

Ja. När beslutet togs hade vi två skrivelser där vi ville ompröva från början. Då sa de att de hade följt 4-stegsprincipen. Har ni rätt där?

21 Kostnaden för linjetrafiken är idag ca 570 Mkr och ska självfinansieras med minst 50%, vilket ger höga biljettpriser.

22 Vill ditt parti kraftigt sänka biljettpriserna på kollektivtrafiken

Ja, vi har haft förslag om detta.

23 Kan ni tänka er att införa gratis kollektivtrafik, åtminstone i staden?

Inte tagit ställning till helt och hållet, tror det är rimligt de som har en inkomst betalar en del. Men priserna måste sänkas.

Simhallsfrågan (10 min)

Simhallen skall ligga kvar vid Växjösjön, det har fullmäktige beslutat.

Marken söder om simhallen kan inte inrymma en helt ny simhall, om man inte skall bygga på parkmark.

I fördjupningen av översiktsplanen står det:

”Ny simhall med 50 metersbassäng för idrottsaktiva förläggs söder om den gamla simhallen. **Den gamla simhallen blir kvar och utvecklas för lek och motion. De båda byggnaderna ska tydligt vara två olika byggnader men kan kopplas ihop.**”

”**Byggnaden bör vara ett tillägg till den gamla simhallen.** Ha en egen profil.”

Det här stämmer väl överens med de tankar som simhallsgruppen lyft fram under fyra år nu.

24 Anser ni att det förslag kommunen nu arbetar med är i överensstämmelse med skrivningen i samrådsförslaget till översiktsplanen?

Naturligtvis inte, men vi är för att bygga en ny byggnad söder om den nuvarande, och bevara den nuvarande.

25 Anser ni att kommunen har gjort någon riktig analys av simhallsgruppens förslag?

Ja.

26 Kommunen beslöt ta fram en second opinion utredning, för att jämföra kommunens och simhallsgruppens förslag. För uppdraget anlätade man samma företag som ritat alla tidigare förslag åt VöFAB. WE-group.

Har ni samtalat om huruvida WE-group är jäviga vad gäller second opinion-utredningen?

Ja, och kom fram till att det inte var jäv.

27 Man kommer i Eva i Mos second-opinion-utredning fram till att kostnaden för simhallsgruppens förslag blir betydligt lägre än VöFABs olika förslag. Ingen har hävdad att den utredningen är felaktig.

Har ni tagit del av Eva i Mos second-opinion-utredning?

Nej. Har inte sett den.

28 Kan ni se någon egentlig anledning till varför man skall torrlägga hela simhallen, när det egentligen bara är 1500 av totalt 9 000 m2 som behöver totalrenoveras?

Vi måste lita på tjänstemännen som också är experter. Vi har ställt mängder av följdfrågor. Vi kan inte som parti landa i något annat än att bygga en helt ny simhall.

29 En helt ny simhall söder om den befintliga innebär en väsentligt utökad exploatering i ett känsligt område. Enligt vad vi har förstått kan ett planförslag för en helt ny simhall söder om bli en långvarig och rentav osäker process.

Kommer ert parti verka för att den befintliga simhallen byggs till för att bli en del av den nya helheten?

Nej, vi är för en ny simhall söder om den nuvarande.

30 Kommer ditt parti verka för att olika förslag till om- och tillbyggnad tas fram via en arkitekttävling?

Har inte landat i den frågan. Beror på vad som är nästa steg. Det får vi nog ta fullmäktigebeslut om.

Kulturens och civilsamhällets roll i en attraktiv stad och region (10 min)

Ett aktivt och dynamiskt kulturliv är väl så viktigt för stadens och regionens attraktivitet som idrotten. Både spets och bredd behövs, amatörutövare och specialister. Kunskapen måste hållas levande och utövarna och deras sammanslutningar behöver involveras.

31 Har kulturen någon roll för att göra Växjö och Kronoberg mer attraktivt?

Ja. Växjö kommun har varit för dåliga att föra dialog med många olika kulturutövare. Ofta delar vi bara ut pengar. Vi har haft en bra dialog med funkisrörelsen. Vi har det med idrottsrörelsen men inte med kulturen.

32 Anser ditt parti att det satsas tillräckligt på kulturen i Växjö/Kronoberg?

Svår fråga. Regionen är ekonomiskt pressad, så det är knappast möjligt. Men kommunen har god ekonomi och borde satsa mer.

33 Hur kan kommunen/ regionen stärka kulturlivet?

Ett nytt scenkonsthus måste till. Senast 2026 enligt MP.

Kulturkullen – Det har gjorts en bra utredning, men inget händer. Kulturskolan under all kritik, med lokaler som inte går att använda. MP har föreslagit att sänka avgiften till kulturskolan. Då måste vi ha en ny kulturskola. Vi behöver en fjärde kommunal gymnasieskola. Var ska den ligga? Skulle kunna vara med lokaler för både estetiska programmet och kulturskolan, till stora delar samma lärare. Idag springer eleverna på estetiska programmet som skällade rättor till olika lokaler.

34 Kommer ditt parti verka för att man går tillbaka till att låta kulturen ha en egen nämnd och fritiden ha sin egen nämnd?

Nej. Det stämmer inte att kulturen får mindre pengar, det är inte sant.

35 Behöver Växjö ett kulturråd? Ett råd för kultur och gestaltning.

Vi har/hade med det i vårt förra valprogram. Bra idé. Ungefär på samma sätt som i dialogen med funkisrörelsen. Kommen bestämmer i slutändan, men en bra dialog med god kompetens är bra.

36 Kommer ni under den kommande mandatperioden verka för att det byggs ett nytt scenkonsthus?

Ja

37 Kommer ni under kommande mandatperiod verka för att kommunen tar fram en bevarandeplan för värdefull bebyggelse i Växjö kommun?

Ja, vi har lagt ett sådant förslag i BN av Katinka Schartau. Det verkar som det går igenom. (Men det förslaget gäller en arkitekturstrategi påpekar Järda. Ett bevarandeprogram med aktuell inventering i grunden är ett viktigt underlag för en strategi).

Föreningslivet och civilsamhället i övrigt har stor betydelse för livet både i staden och på landsbygden. Många föreningar saknar en lokal där de kan ha en fast hemvist. *Lagningsverkstaden* dit folk kan komma och få hjälp med att laga sina kläder – och som helst också skulle omfatta mer än bara kläder och tyger – är ett exempel på praktiskt exempel på hållbar ekonomi som vi lyft fram under Demokratitorget.

38. Hur kan kommun och region på bästa sätt stötta civilsamhället?

På alla möjliga sätt. Det är en viktig fråga. Återvinningsanläggningen på Norremark blev inte som vi ville, MP hade en mycket större ambition. Där skulle finnas plats för typ en lagningsverksamhet. Men vi fick inte igenom det. Vi ser möjligheter att jobba med Victoria hem och Panncentralen, den är underutnyttjad. Där borde kommunen gå in.

39. Är ert parti berett att avsätta kommunala medel för att stötta Lagningsverkstaden, t.ex. genom att tillhandahålla en fast lokal där verksamheten kan bedrivas och utvidgas?

(Frågan ställdes inte)

40. Är ert parti berett att avsätta kommunala medel för ett Föreningarnas hus, där små och fattiga föreningar kan ha en hemvist och ha både interna och offentliga möten?

Har lagt det i förslaget till budget. Vi talar då om "Det sociala kvarteret" vid Mästeriet. De har stora planer. Vill bygga ut 4000 m² för föreningar och sociala företag. Vi har lagt en budget som innebär investering på 3 milj från kommunen. Den platsen kan bli ganska central.

Till sist:

41 Det övergripande temat för Demokratitorget är hållbarhet:

Vilka är de tre viktigaste åtgärderna som bör vidtas i kommun och region för att rädda klimat och biologisk mångfald?

Vi har en egen regional strategi för biologisk mångfald: bilda naturreservat (ett par på gång), inte klippa gräsmattor. Vi har utökat antalet anställda som jobbar med de frågorna bl.a. en kommunekolog till). Vi har drivit skapandet av en våtmark vid reningsverket som ska ingå i reningsverket. Sedan kan N Bergundasjön restaureras. Vi drev fram kommunens hållbarhetsprogram. Sju partier enades om Hållbarhetsprogrammet där står det kommunen ska ha 0-utsläpp 2030, den geografiska kommunen.

Vi behöver tuffare krav i kommunens inköp, som är på 700 milj /år. Transporterna måste bli hållbarare men som vi har en bilälskande befolkning. Hitta sätten att göra det lite knyckigare att komma in i stan, billigare att åka kollektivt och göra cykelvägarna attraktiva. Då krävs stora investeringar.

Jobba extremt hårt med energieffektivisering. Vi fastigheter som läcker energi som ett såll, Kommunala byggnader bör få solceller på taken.

Energismarta sjukhusbyggnader viktigt.

Fråga: Krav på solceller på taken i nya dp – Nylanda t.ex? Svar: Believe me, we have tried.

Publikens frågor

Var kommer förslaget om den runda bryggan, som kraschar möjligheten att bygga ett kallbadhus, ifrån?

- Kom som en blixt från klar himmel. När man sitter utanför majoriteten får man dålig information.

Föreningarnas hus: I gamla kommunhuset – i bottenvåningen? I Kulturskolan, efter dess flytt?

- Ja, intressanta idéer. I kommunhuset ska det bl.a. bli Trygghetsboende med glasentrén som aktivitetsytan för trygghetsboendet. Där kanske föreningar också skulle kunna vara.

Cykelvägarna är livsfarliga. Vart tar pengarna för att förbättra cykelvägarna vägen? Nu byggs bl a på Mörners väg.

Nya kommunhuset är väl knappast energieffektivt med så mycket glas?
Det är guldcertifierat, vad gäller energi och miljö.

Stort tack för att ni kom hit (överlämnande av de bägge vitböckerna)
Ni får våra vitböcker och om ni vill kan vi se till att ni får en länk till till Ewa
Westermarks mycket viktiga föreläsning om hur man bygger en socialt hållbar stad?